

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea noiembrie 2023 - martie 2024**

Comisia de evaluare pentru Secția a II-a Civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: COD 1032

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, o sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii și un articol în care a fost comentată o decizie a CJUE, comunicate de acesta în procedura de înscriere la concurs, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs ;
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs: nu este cazul;
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul.

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul;
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul;
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul.

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul;
- b) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul;
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul.

IV. Criteriile de evaluare și punctajele acordate

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Punctaj acordat – 8,00 puncte

Motivare:

Examinarea hotărârilor judecătorești redactate de candidat trimite, fără îndoială, la concluzia că acesta posedă o foarte bună capacitate analitică, susținută, în egală măsură, de capacitatea de a identifica și înțelege problematica juridică esențială a cauzelor deduse spre soluționare.

Acuitatea juridică a candidatului este ridicată, raționamentele elaborate și argumentele utilizate având, cel mai adesea, subtilitate și un anume rafinament. Acest candidat este preocupat de evidențierea aspectelor cu adevărat importante ale procesului, evitând abordări excesive ale unor chestiuni ridicate de părți, dar care, în contextul cauzei, nu prezintă importanță, sau dacă prezintă aceasta este minimală, ori doar secundară. Candidatul posedă inclusiv capacitatea de a grupa, atunci când este posibil, mai multe critici, răspunzându-le printr-un considerent comun, dar care acoperă suficient problematica juridică de interes.

Examinarea hotărârilor evidențiază preocuparea constantă și asiduă a candidatului de a realiza un act de justiție de un nivel ridicat, conștient fiind de însemnătatea profesiei sale.

Cu toate acestea, Comisia apreciază că, la modul general, stilul de redactare al candidatului se caracterizează printr-o preocupare analitică, adesea excesivă, însoțită de o capacitate de sinteză diminuată.

Astfel, din cvasitotalitatea lucrărilor examinate, rezultă îndeajuns de evident faptul că acesta preferă dezvoltări argumentative excesive, recurgând la dezvoltări ideatice generoase, în scopul de a oferi punctului de vedere îmbrățișat un eșafodaj juridic substanțial și convingător.

Se poate observa, de asemenea, că pentru candidat componenta cea mai importantă a unei hotărâri, în planul considerentelor, este reprezentată de motivarea propriu-zisă a soluției cuprinse în dispozitiv. Astfel, se constată că, în unele hotărâri, elementele de istoric al cauzei, inclusiv prezentarea motivelor de apel/recurs și a întâmpinărilor la acestea, nu sunt îndeajuns de sintetizate și filtrate, recurgându-se la preluări ample, insuficient sistematizate, deși ele nu apar întotdeauna ca utile sau pertinente în raport de problematica juridică dedusă judecății în calea de atac soluționată (hotărârile nr. 1, 2, 5 și 9 selectate de Comisie și hotărârile nr. 1, 3, 6 și 9 depuse de candidat).

Capacitatea de sinteză mai redusă este relevată și prin expunerile lungi regăsite uneori în conținutul practicelelor hotărârilor analizate de către Comisie (hotărârile nr. 1, 3, 6 și 9 depuse chiar de candidat).

Fără a nega împrejurarea că, în economia procesului, soluția pronunțată și considerentele care o susțin sunt fundamentale, Comisia subliniază necesitatea asigurării unui echilibru de ansamblu al actului final al judecății, în limitele dispozițiilor legale în vigoare. Or, aspectele remarcate în precedent, sunt de natură să evoce un dezechilibru structural al hotărârilor judecătorești redactate de candidat, în ansamblul lor. În toate aceste hotărâri există o discrepanță între prezentarea parcursului procesual și motivarea propriei soluții pronunțate în calea de atac dedusă judecății, susceptibilă să afecteze caracterul lor unitar, armonios și să denote o capacitate de sinteză mai redusă.

De asemenea, din analiza celor două lucrări depuse de candidat, dintre care una reprezintă o sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul competent să soluționeze recursul în interesul legii, iar cea de-a doua, un articol redactat de candidat pe marginea unei decizii a CJUE, pronunțată în materia clauzelor abuzive, se poate observa o înclinație excesivă a acestuia spre analiză, în raport cu preocuparea mult mai redusă pentru sinteză.

b) Coerența în exprimare

Punctaj acordat – 8,00 puncte

Motivare:

Analiza hotărârilor redactate de candidat îngăduie concluzia că acesta posedă un stil propriu de redactare, caracterizat prin fluentă și coerență, prin particularități de limbaj și frazare și printr-o manieră de argumentație care îi configurează și relevă, cu îndestulătoare evidență, personalitatea profesională.

Calitatea juridică a considerentelor care susțin soluția cuprinsă în dispozitiv este asigurată, inclusiv, de faptul că, atât prin conținutul lor propriu-zis, cât și prin maniera de prezentare, acestea beneficiază, în mod obișnuit, de o ridicată coerență.

Sucesiunea argumentelor este una bine aleasă, relația dintre acestea fiind vizibilă, astfel că, privite în integralitatea lor, motivele alcătuiesc un ansamblu bine condus juridic și logic și bine structurat, generând concluzia că judecătorul controlează, într-o adecvată manieră, construcția juridică de care uzează. Astfel, este facilitată atât înțelegerea problematicei juridice de ansamblu, cât și a detaliilor de argumentație, care, în concret, conferă substanță considerentelor.

După cum s-a arătat deja, există însă și situații în care coerența de ansamblu a hotărârilor este afectată prin expuneri insuficient sintetizate ale parcursului procesual al cauzei, ori ale actelor de procedură, inclusiv prin nefolosirea unor paragrafe de demarcație, aspect care este de natură să facă mai dificilă parcurgerea acestora (hotărârile nr. 2, 3, 6 și 9 depuse de candidat și hotărârile nr. 1-3, 5, 8, 22 și 23 selectate de Comisie).

Sunt rare situațiile în care au fost identificate erori materiale, de tehnoredactare (hotărârea nr. 10 selectată de Comisie, unde la pag. 3 redactorul a scris “constate” în loc de “constatate”).

Și în cazul celor două lucrări depuse de candidat, generozitatea expunerii face mai dificilă parcurgerea acesteia.

c) Argumentația din punctul de vedere al clarității și logicii

Punctaj acordat – 8,50 puncte

Motivare:

Ca regulă dominantă, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă prin claritate, argumentele care susțin soluția fiind prezentate într-o manieră caracterizată prin rigoare și limpezime logică. Această caracteristică permite, cel mai adesea, înțelegerea completă a raționamentului care stă la baza soluției adoptate, facilitată inclusiv persoanelor care nu beneficiază de pregătire juridică.

Limbajul întrebuintat este, în mod obișnuit, accesibil, rigoarea juridică și logică ce îi este specifică neconstituind un obstacol în înțelegerea lui. Candidatul conciliază cu echilibru și moderație exigențele specifice unui limbaj tehnic, cu cele privitoare la accesibilitatea și comprehensibilitatea hotărârii.

Comisia remarcă preocuparea evidentă și constantă a candidatului pentru a răspunde motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, precum și apărărilor formulate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate. Această preocupare este susținută de o bună capacitate argumentativă, precum și de cunoașterea și fructificarea informațiilor juridice necesare domeniului său de activitate

profesională. Astfel, sunt obținute motivări convingătoare, apte să însuflească încredere în actul de justiție, facilitând concluzia că soluția pronunțată este legală și temeinică.

Ca regulă generală, firul logic al hotărârii este ușor identificabil și bine susținut de argumente, impresia lăsată fiind aceea că actul de judecată este unul de calitate. Candidatul frazează nu doar cu rigoare, ci și cu ușurință, propunând un stil propriu de motivare, preponderent analitic, care poate fi caracterizat ca posedând o anumită eleganță. Argumentația construită și propusă este, de regulă, înzestrată cu forță persuasivă.

După cum s-a arătat la punctele a) și b) din prezentul raport, capacitatea de sinteză mai redusă manifestată de acest candidat, inclusiv prin nefolosirea unor paragrafe de demarcație, este de natură să afecteze claritatea și, pe cale de consecință, unitatea calitativă de ansamblu a hotărârilor.

- d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Punctaj acordat – 9,00 puncte

Motivare:

Candidatul motivează riguros și clar, cu atenție la detalii, preocupat să răspundă cererilor și apărărilor părților. Acesta urmărește realizarea unui act de justiție de calitate, întemeiat pe identificarea și cercetarea aspectelor relevante în planul judecătii, precum și pe argumentarea clară și coerentă a hotărârilor.

Comisia remarcă preocuparea candidatului pentru a răspunde cererilor părților de o manieră clară și îndestulătoare, indiferent de modul de soluționare a acestora. Argumentația folosită include, după caz, referiri la probele administrate, astfel încât temeiul factual al hotărârii să fie configurat cât mai convingător, precum și la dispozițiile legale, ori la principiile și/sau regulile de drept aplicabile.

Referirile la dispozițiile legale incidente în cauză sunt realizate, de regulă, cu rigoare și atenție, fiind îndeajuns de evidentă intenția de a convinge părțile litigante cu privire la justetea argumentației sale. Deopotrivă, trimiterea la principiile și/sau regulile de drept aplicabile în cauză presupune atât o prezentare, cât și o explicitare a acestora.

În ceea ce privește maniera în care candidatul se raportează la probele administrate, Comisia constată că acesta indică în concret probatoriul în temeiul căruia a fost reținută o anumită situație de fapt și realizează, de regulă, o interpretare amplă, detaliată, urmărind să faciliteze înțelegerea cât mai exactă a componentelor de detaliu ale procesului deliberativ.

Și în privința lucrării depuse de candidat, referitoare la comentariul asupra deciziei CJUE, trimiterea la regulile de drept aplicabile în materia clauzelor abuzive și analiza acestora apar configurate clar și convingător.

- e) argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice

Punctaj acordat – 8,50 puncte

Motivare:

Argumentația care susține soluția expusă în dispozitiv este, în general, bine condusă de către candidat, existând un fir logic al expunerii care permite înțelegerea motivelor de fapt și de drept avute în vedere la pronunțarea hotărârii. Argumentația are suficientă coerență și claritate, fiind, cel mai adesea, accesibilă și persoanelor fără pregătire juridică.

Expunerea argumentelor are claritate și datorită faptului că limbajul folosit nu este excesiv de tehnic, candidatul reușind, în cele mai multe cazuri, să găsească un oportun echilibru între exigența folosirii unui limbaj juridic specific și aceea de a asigura comprehensibilitatea hotărârii.

Astfel, raționamentele adecvate realizate facilitează înțelegerea problematicei procesului, chiar și atunci când aceasta este complexă, caracteristică regăsită de Comisie și în conținutul celor două lucrări întocmite de către candidat.

Claritatea logicii juridice ce jalonează argumentația acestui candidat este dată și de structurarea judicioasă a motivelor și apărărilor invocate, cu evidențierea precisă și coerentă a chestiunii de drept de care depinde soluționarea litigiului.

În unele situații, claritatea juridică a argumentației este afectată de insuficienta sintetizare a istoricului procesual, candidatul preferând, în mod facil, preluări ample, deși nu întregul conținut își are corespondent în motivarea propriu-zisă a soluției sau în problematica juridică de interes, prin raportare la calea de atac supusă atenției, după cum s-a arătat deja în precedent.

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Punctaj acordat - 8,50 puncte

Motivare:

Spre deosebire de evocarea elementelor de istoric, sau de prezentarea motivelor de apel/recurs ori a întâmpinărilor, în cazul cărora, așa cum s-a arătat, candidatul uzează uneori de preluări ample, insuficient sintetizate, în ceea ce privește motivarea propriu-zisă a soluției pronunțate în calea de atac candidatul dovedește o bună capacitate de a selecta aspectele cu adevărat utile în plan juridic, fără a se referi la aspecte lipsite de relevanță sau străine de problematica procesului.

Chiar și atunci când părțile fac în cererile lor referire la aspecte sau chestiuni lipsite de utilitate în cauză, candidatul reușește identificarea acelor care prezintă relevanță reală, concentrându-și argumentația asupra lor.

Comisia constată împrejurarea că elementele de conținut ale argumentației întrebuințate de candidat evidențiază în mod cert calitățile profesionale ale acestuia. Surprinderea aspectelor ce prezintă însemnătate procesuală dovedește faptul că înțelege și stăpânește problematica judecătii și tehnica motivării.

În unele situații însă, se constată existența unui dezechilibru între prezentarea pe larg a parcursului procesual, a conținutului cererilor și întâmpinărilor părților, pe de o parte, și caracterul concis, redus la problematica relevantă a cauzei, al considerentelor proprii care susțin soluția pronunțată în calea de atac, pe de altă parte.

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

Punctaj acordat – 10 puncte

Motivare:

O caracteristică a hotărârilor pronunțate de candidat este aceea că dispozitivul acestora este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, facilitând, atunci când împrejurările o impun, punerea în executare a statuărilor instanței, inclusiv sub aspectul cheltuielilor de judecată. Caracterul explicit al dispozitivului se remarcă mai pregnant în cazul unor hotărâri mai complexe, pronunțate în situația evocării fondului cauzei în calea de atac.

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Punctaj acordat - 10 puncte

Motivare:

Din examinarea hotărârilor judecătorești redactate de candidat, rezultă cu evidență concluzia că, în activitatea de judecată, acesta înțelege însemnătatea analizării și interpretării atente a probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului și pronunțării unei hotărâri temeinice și legale, cu respectarea drepturilor părților la un proces echitabil.

În același timp, candidatul înțelege că forța persuasivă și credibilitatea hotărârii judecătorești necesită imperios menționarea în considerente a probelor pe care instanța le-a avut în vedere la adoptarea sa, precum și, atunci când este cazul, a motivelor pentru care unele probe au fost înlăturate, ca nerelevante.

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul;

Punctaj acordat - 10 puncte

Motivare:

Candidatul dovedește o bună cunoaștere a jurisprudenței CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate și redactate de acesta regăsindu-se, atunci când problematica juridică a cauzelor o impune, referiri la hotărârile relevante, inclusiv la cele pronunțate de către instanța supremă în mecanismele obligatorii de unificare jurisprudențială. Mai mult, aceste referiri nu sunt formale, ci vizează conținutul de fond al dezlegărilor statuate, valorificate de o manieră corespunzătoare în soluționarea proceselor și în motivarea hotărârilor.

Astfel, în cazul hotărârii nr. 6 depuse de candidat, pronunțată în materia clauzelor abuzive, candidatul a valorificat considerentele hotărârilor pronunțate de CJUE în cauzele C-26/13, C-397/11, C-241/98, C-81/19, C-364/19, C-87/21, C-92/11, C-34/13 și C-186/16. De asemenea, în cazul hotărârii nr. 11 selectate de către Comisie, candidatul a dat relevanță considerentelor hotărârii CJUE pronunțate în cauza C-421/14.

j) respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor.

Punctaj acordat - 9,50 puncte

Motivare:

În perioada supusă atenției, au fost înregistrate hotărâri pentru care a fost depășit termenul legal de redactare, iar, în unele situații, a fost depășită durata medie de soluționare a cauzelor. Chiar dacă acest candidat a îndeplinit pe parcursul perioadei și alte activități profesionale, precum și diferite atribuții administrative, Comisia apreciază că această împrejurare se constituie doar parțial într-o justificare rezonabilă a întârzierilor relevate.

V. Punctaj total: 90,00 puncte

Data: 29 februarie 2024

Comisia de evaluare pentru Secția a II-a Civilă

Președinte:

Membru:

Membru:

